

skemu Otokarju II. Radi mladoletnosti novega vladarja stajarskega, Štefana, upravljal je stajarsko deželo imenovani Stefan Šubic iz Zagreba. Ali z njim je ljudstvo bilo kmalu zopet nezadovoljno, zlasti pa plemenitaši, ker Madjari niso hoteli njih pravic potrditi, in ker se je vsako še tako neznanatno upiranje takoj s silo ukrotilo.

Najbolj pa je Štajarce razkačilo brezozirno postopanje proti Seifriedu Marenberskemu. Po nedolžnem zarote obdolžen je bil v Gradec pred deželno sodnijo poklican. Ker pa ni ob določenem času prišel, odpravil se je grof Štefan, ki se v neki admontski listini imenuje »dux Zagrabiae, capitaneus Styriae gloriosus«, — mahoma z vojaško trumo v Marenberg ter je začel Seifrieda v njegovem gradu oblegati. Pa Hartnid Ptujski je zbral nezadovoljne deželane ter je s plemenitniki Dravske doline udaril nad oblegovalce. Grof Štefan je komaj v Maribor utekel, a tudi od tod ga je Hartnid Ptujski podil proti Borlu, kjer bi ga bil najbrž živega zasačil, ako bi ne bil srečno Drave preplaval in na Oggersko utekel. Tam se je pri kralju in vojvodi pritožil zlasti zoper Hartnida Ptujskega.

Kralj Bela, razkačen čez toliko nezvestobo, ukaže sinu Štefanu, naj se s precejšno armado takoj poda pred Ptuj ter naj ne miruje, dokler mesta in gradu v svojo oblast ne dobi. Hartnid Ptujski je sicer l. 1258. oboje z velikim pogumom branil in odbijal sovražne napade, a dolgo se ne bi bil mogel držati. O pravem času je prišel Ulrik, bivši sekovski škof kot solnograški nadškof iz Rima, kjer je bil prejel palij, pred Ptuj. S seboj je prinesel pismo papeža, ki je bil Ogrom naklonjen, in vsled tega je mesto Ptuj z gradom bilo Ogrom izročeno. Hartnid Ptujski, ki je moral plačati 1500, ali kabor trdijo drugi, celo 3000 mark v srebru, se in je zapustivši Ptuj, preselil v Vurberg.

Prestolonaslednik Stefan je na to dobil Štajarsko v oskrbovanje. Ptuj pa za-se in svojo zalo soprogo Elizabeto, ki je kmalu potem prišla tje ter je v gradu stanovala. Pa že v naslednjem letu 1259. je s soprogom Štefanom odpotovala nazaj na Oggersko in namestnik čez Štajarsko je postal že večkrat navedeni grof Štefan Šubic. Ker pa je tudi zdaj zelo brezozirno vladal, razkačilo je to Štajarce tako, da so za orožje zgrabili in decembra 1259 v 11 dneh Ogere iz dežele izgnali, — le Ptuj še je ostal v njihovi oblasti.

Štajarski plemenitaši, ki so le predobro vedeli, da Ogrji ne bodo mirovali, obrnili so se že o novem letu 1260. zopet do Otokarja. Ko so torej hoteli Ogrji spomladi t. l. pod vodstvom Stefana vdreti na Štajarsko, našli so mejo močno zavarovano; kajti Otokar je bil še o pravem času Otona Hardečkega tje poslal. Vsled tega so se obrnili na drugo stran, ali pred Kroissenbrunnom na Moravskem polju našli so zaslužno plačilo; — bili so popolnoma potolčeni in Štajarska je prišla v last Otokarju.

Kmalu potem je Vurberg zadela žalostna osoda. Friderik Ptujski, ki je z bratom Hartnidom Vurberg posedal, je namreč Otokarju ovadil, da so se nekateri stajarski plemenitniki, zlasti grofa Pfannberška, Bernhard in Ulrik, ter Hartnid Wildonski bili zoper njega zarotili zaradi njegove ostre vlade. Tudi znani pesnik Ulrik Lichtensteinski in Wulfing Stubenberški sta bila tožena. Otokar, zelo razkačen je vse, kakor zatožence, tako ovaduha poklical v Breslavo, in Friderik Ptujski je moral svojo tožbo očitno ponoviti. To je tudi storil. Zatoženci so ga sicer imenovali hudobnega lažnivca in obrekovalca ter ga klicali na dvoboj, ali Otokar slednjega ni dovolil, ampak je dal vse zapreti; — ne le zatožene, temveč tudi tožnika je vtaknil v neki močno utrjen grad, kjer so 26 tednov zdihovali. Med tem je dal Otokar porušiti vse njihove gradove.

Tudi Vurberg je bil koncem l. 1267. razdjan in rovi okoli gradu z razvalinami zasuti; — »dacz Wurmberich fult er den Graben mit der Purckhmawer«, poroča Otokar Hornečki.¹⁾

Dne 1. aprila l. 1268., na cvetno nedeljo je Otokar jetnike izpustil, obdarivši je z raznimi dragocenostmi, da bi skodo in sramoto toliko lažje pozabili.

(Dalje prih.)

Smešnica. Neki gospod je imel hlapca, na katerega se je popolnoma zanašal. Nekoč povabi mnogo gospode na obed. Hlapec je moral iti v klet po vino, a gospodar v sali vzame kredo, rekoč: »Gašpar, hodi sem, hočem se prepričati, ali kaj piješ v kleti!« in mu stori križ ne s kredo, ampak s prstom čez usta. Hlapec pa se ga v kleti precej navleče, ter potem vzame kredo in si križ čez usta naredi. Ko pa vstopi v sobo pred goste in gospodarja, vedeli so vsi takoj, kako zvest da je Gašpar.

Razne stvari.

(Mariborska podružnica) sv. Cirila in Metoda je priredila sinoči letni redni zbor v čitalnici. Prišlo je okoli 30 domoljubnih gospodov iz različnih stanov. Po vspredu bil je razgovor o ustanovitvi ženske podružnice za Maribor in okolico ter je podružničin oktet pod mojsterskim vodstvom zapel nekaj prekrasnih pesmij. Vsak udeleženec si gotovo želi še več takih izredno prijetnih večerov.

(»Zora«.) Slovensko katoliško akademsko dijaštvo prične začetkom februarja t. l. izdajati »Zoro«, glasilo slov. katoliškega dijaštva. Izhajala bode »Zora« štirikrat na leto, naročnina znaša za celo leto 80 kr., za dijake 50 kr. Naročnina se pošilja upravnistvu »Zore«, Dunaj II. Obere Donaustrasse, st. 53. II., III/22.

(Bralno društvo v Vržeji) bode imelo svoj občni zbor v nedeljo, dne 3. svečana ob 4. uri popoldne. Po občnem zboru se bode v soli predstavljala igra s petjem v dveh dejanjih: »Županova Micika«. K obilni udeležbi vabi uljudno

Odbor.

(Za novi domovinski zakon) po načrtu vladinem prosijo naslednje občine: Kočice, Nadole, Smolnik, Sv. Trojica in Nova cerkva v Halozah, Sedlašek, Podlehnik, Gruškovje, Dolena, Loka pri Zidanem mostu, Ivanjševci, Ivanjska, Stavešnjici, Koprivnica, Gorenji Porčič, Staracesta, Grabonoška, Stanetinci, Terbegovci, Galušak, Sv. Jurij na Šavnici, Branoslavci, Logarovci. Hvala, naprej!

Dr. Gregorec.

(Pozor!) Pretekli teden se je v Brežicah zopet prikazal neki suh mož. Nosi modre hlače in rudečo čepico ter posebno rad duhovnike »obiskuje«. Pozna ime in rojstni kraj vsakega in laže, da je doma iz ravno tistega kraja. Navadno tudi prosi za spovedne listke. Pozor pred njim, ker je slepar!

(Slov. uradovanje.) Krajni šolski svet v Čadramu je sklenil slovensko uradovati, za kar že ima tudi slovenski pečat z napisom: »Krajni šolski svet v Čadramu z. p. Oplotnica pri Konjicah.«

(Čudna smrt.) V Schwarzenthalu na Češkem je padla te dni z neke strehe ledena sveča mimoidočemu meščanu na glavo ter se mu zapičila v lobanjo s tako silo, da je bil nesrečnež takoj mrtev.

(Živinski kupci), ki prodajajo živino na Nemško ali v Švico, naj si v prihodnje preskrbé za vsako glavo posebej živinski list. Potrebno je to zlasti za živino, katera se ima prodajati po sejnih.

¹⁾ Dr. Albin v. Muchar, Gesch. Steierm., V., 332 in 324.

(Sest dobro ohranjenih oltarjev) iz stolne cerkve v Mariboru je na razpolaganje, kateri se zamorejo po najnižji ceni, oziroma tudi brezplačno dobiti. Drugo se izve pri kn. šk. stolnem in mestnem župništvu v Mariboru.

(Pravila »Leonove družbe«) je e. kr. vlada potrdila. Upati je sedaj, da »Leonova družba« prične kmalu svoje delovanje.

(Sv. misijon) vodi jezuit čast. P. Doljak pri Sv. Ilju v Slov. goricah od 27. jan. do 6. febr. t. l.

(Imenovanje.) Dose lanji deželni živinozdravnik v Kozjem, gosp. Ivan Smerekar, je imenovan mestnim živinozdravnikom v Celju.

(Kmetijsko bralno društvo v Gornji Radgoni) priredi dne 3. svečana ob 3. uri popoldne v gostilni pri Škrlecu svoj letošnji občni zbor z dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika; 2. Poročilo tajnikovo, blagajnikovo in knjižničarja; 3. Poročilo računskih preglednikov; 4. Volitev novega odbora; 5. Razni navsveti; 6. Predavanje gosp. učitelja Belé-ta o kmetijskih stvarih; 8. Prosta zabava s petjem. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Občina Okoško) v Čadramski župniji odposlala je peticijo na državni zbor za slovensko nižjo gimnazijo v Celju.

(Zima v severni Afriki) je letos nepravilno huda in je toliko snega, da je železniški vlak blizu mesta Selif obtičal. V Selifu so morali potovalci tri dni čakati. Več ljudi in živalij je tudi zmrznilo.

(Grozen čin blaznega.) Vseučiliški profesor Mladjenović v Belemgradu je hipoma zblaznil. Zadal je ženo in se vsedel potem na goreče ognjišče, kjer je zgorel na grozen način.

(Strašna smrt.) Dne 12. januarja je zgorel na Ogerskem 18 let stari Janez Popek iz Begunj pri Cirknici. Bil je za kuharja pri družbi delavcev, ki hodijo po zimi z Notranjskega lesa sekat v temne Karpatske gozde. Ko je sam v kolibi kuhal, vrže ga božjast na ogenj in tako je bil živ sežgan. Prestrašeni tovariši v kolibo se vrnivši, najdejo samo glavo, konec nog v črevljih in nekaj ožganih kostij.

(Nesreča na lovu.) Dne 14. t. m. je v Dramljah posešnik Miha Svetelšek na lovu po neprevidnosti ustrelil svojega svaka Martina Vidmarja.

(Pasji zapor.) Pred nekaterimi dnevi so na Slatini ubili steklega psa, ki je bil več psov v oni okolici obgrizel. Zaradi tega je okr. glavarstvo ptujsko zaukazalo pasji zapor za tri mesece za občine Slatina, Spod. Sečovo, Sv. Trojica, Rajkovec in Brestovec.

(V Žalcu) se je hvala Bogu osnovalo »katoliško delavsko društvo«. Dne 10. svečana bode pričelo društvo z otvorilno slovesnostjo svoje delovanje.

(Ces. kr. okrožna sodnija v Celju) je tako zvanega »orehovega preroka«, Fr. Bračka, se ostreje kaznovala. Glej dopis »Od Radinec«!

(Peticijska na državni zbor) v zadevi celjske slovenske gimnazije so sklenile do sedaj sledeče občine: Celjska okolica, Dobrna, Škofjavas, Št. Jur na juž. žel., Griže, Gotovlje, Kalobje, Št. Martin v Rožni dolini, Novacerkev, Št. Pavel, Velika Pirešica, Višnjava, Petrovče, Vransko, Št. Jur na Taboru, Tolstivrh, Lubnica, Tepina, trg Šmarje, okolica šmarska, Ponkva, Roginskagora, Slivnica, Zibika, Sv. Štefan, Tinsko, Ljubno, Luče, Novaštifta, Rečica, Ročna, Marijagradec, Loka, Št. Rupert, Drenskobro, Lastnič, Sv. Peter p. Sv. gorami, Sedlarsko, Sopote, Sevnica, Globoko, Kapele, Pišče, Zakot, Sromlje, Sv. Andraž, Velenje, Nimno, Roginkovec, Plat, Brestovec, Sečovo, Sv. Trojica, Sv. Katarina, Solčava in Okoško. Enake peticije sklenili so okrajni zastopi: Vransko, Šmarje, Slov. Gradec in Sev-

nica. — Po ostalih občinskih in okrajnih zastopih celjskega in brežiškega okrajnega glavarstva se pričakujejo enake peticije v kratkem. Opomnimo, da se peticije ne smejo naravnost poslati na Dunaj, ampak na državnega poslanca gosp. Mih. Vošnjaka, da jih potem on izroči drž. zboru.

(Za slov. nemško gimnazijo v Celju) sta sklenila poslati peticiji na državni zbor tudi okrajni zastop gorenjegrajski in občinski odbor mozirski.

(Ustavljen promet na južni železnici.) Zaradi silne burje poslednjih dni in hudih zametov je vodstvo južne železnice moralo za nekaj časa ustaviti na progi Št. Peter-Reka ves promet, na progi Ljubljana-Trst pa tovorni promet.

(Visoka starost.) V občini Klein v lipniškem okraju na Štajarskem je umrla te dni bivša posestnica Jožefa Blum, ki je dosegla redko starost 101 leta. Do lanskega leta je bila čvrsta in je opravljala sama vsa hišna dela.

(Osodepolna zamenjava.) Te dni je dobil neki gospod v Gradcu vsled pomote v adresi telegram z Dunaja, ki je bil namenjen nekemu drugemu jednacega imena. V telegramu se je vprašalo, je li to res, kar pišejo časniki o njegovi sestri. Priletna mati njegova je čitala, ker sina ni bilo doma. Mislec, da se stvar tiče njene na Dunaju živeče hčere, se je reva tako prestrašila, da jo je zadela kap in se je mrtva zgrudila.

(Slovstvo.) Zakaj? — Zato! — Zbirka pravljic, pripovedek in legend za šolo in dom. Nabral in izdal Anton Brezovnik, učitelj. Založil Janez Giontini. Cena kart. iztisu 30 kr., po pošti 33 kr. — Lična knjiga se po svoji zanimivi vsebini priporoča za šolo in dom.

(Učiteljske spremembe.) Nadučitelj je postal pri Sv. Lenartu blizu Vel. Nedelje g. Jan. Kosi; učitelj v Muti pa g. Anton Weixler, dozdej v Trbovlje-Vodah. Stalno so nameščeni gg. podučitelji: Jož. Kitek pri Sv. Vidu niže Ptuja, Ant. Freuensfeld v Ormožu, Sim. Bezjak pri Sv. Tomažu, Jan. Urlep v Št. Ilju v Slov. gor. in Henrik Druzović v Poličanah; nadalje gđe. podučiteljice: Ter. Kovačič v Zabukovju, Ant. Stupca pri Sv. Marku in Am. Pirch pri Sv. Vidu niže Ptuja. Učiteljica ženskih ročnih del pri Sv. Andražu v Slov. gor. je postala gospa Otilija Strelec.

(Neverjetna lahkovernost.) Neki 24letni potepuh Janez Payerl prišel je pred nekaterimi tedni v Siebenbrunn pri Kapfenbergu. Pri Mariji Lenger in Valpurgi Holzer dobi prenočišče. Večer pa Payerl pravi ženskama, da cesarjevič Rudolf še živi. Hitro mu verujeta. Ko Marija Lenger pripomni, da je Payerl cesarjeviču Rudolfu zelo podoben, tedaj se Payerl kar za cesarjeviča izda. Zdaj so mu seveda stregli, kolikor so premogli. Pa za par dni so goljufa spoznali, kateremu je okrožno sodišče v Ljubnem prisodilo štiri mesece zapora.

(Duhovniške spremembe.) Župnijo sv. Mihaela na Pilstanju je dobil ondotni provizor, č. gosp. Marko Tomažič. — Pri č. trapistih v Reichenburgu je umrl č. P. Irenej Durieux, ki bi letos zlato sv. mašo pel. Naj v miru počiva!

Svilnato blago za plesišče 35 kr.

do 14 gld. 65 kr. meter — kakor tudi črna, bela in pisana Hennebergova svila meter po 35 kr. do 14 gld. 65 kr. — gladka, rižasta, karirana, pisana, damasti itd. (blizo 240 razl. haž in 2000 razl. barv, obrazcev itd.) Poštne in carine prosto na dom. Vzorec obratno. Pošta v Švico se plača po dvoje. 1—7

Tovarne za svilo G. Henneberg (e. in kr. dvor. list.) Zürich.

Loterijske številke.

Gradec 26. januarja 1895: 58, 18, 49, 68, 59
Dunaj » » » » » 29, 86, 71, 78, 42